

Załącznik do Zarządzenia Nr 29
Ministra Kultury
z dnia 30 sierpnia 2005r.

STATUT BIBLIOTEKI NARODOWEJ

I. PRZEPISY OGÓLNE

§1.

1. Biblioteka Narodowa, zwana dalej „Biblioteką”, jest centralną biblioteką Państwa.
2. Biblioteka jest biblioteką naukową.

§ 2.

Biblioteka działa na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539 z późn. zm. ¹⁾);
- 2) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 z późn. zm. ²⁾);
- 3) ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1558 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 238, poz. 2390);
- 4) ustawy z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych (Dz. U. Nr 152, poz. 722 oraz z 2003r. Nr 130, poz. 1188);
- 5) niniejszego Statutu.

§ 3.

Siedzibą Biblioteki jest miasto stołeczne Warszawa.

§ 4.

Biblioteka posiada osobowość prawną.

§ 5.

Nadzór nad Biblioteką sprawuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwany dalej "Ministrem".

---

¹ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998r. Nr 106, poz. 668, 2001 Nr 129, poz. 144, z 2002r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2004r. Nr 238, poz. 2390.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2002 r. Nr 41, poz. 364, z 2003 r. Nr 96, poz. 874, Nr 162, poz. 1568 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 11, poz. 96 i Nr 261, poz. 2598 oraz z 2005r. Dz.U. Nr 131, poz. 1091 i Nr 132, poz. 1111.

§ 6.

Biblioteka używa pieczęci okrągłej z godłem państwowym pośrodku i napisem "Biblioteka Narodowa" w otoku.

II. ZADANIA BIBLIOTEKI

§ 7.

Zadaniem Biblioteki jest prowadzenie działalności bibliotecznej, bibliograficznej, informacyjnej, naukowej, konserwatorskiej, poradniczej, wydawniczej, wystawienniczej i usługowej.

§ 8.

1. Biblioteka gromadzi, opracowuje, przechowuje i udostępnia materiały biblioteczne, zawierające utrwalony wyraz myśli ludzkiej, niezależnie od nośnika fizycznego i sposobu zapisu treści, a zwłaszcza dokumenty: graficzne (piśmiennicze, kartograficzne, ikonograficzne i muzyczne), dźwiękowe, audiowizualne i elektroniczne.
2. Zadania zawarte w ust. 1 dotyczą w szczególności:
  - a) zabytków kultury polskiej w dziedzinie piśmiennictwa,
  - b) całokształtu krajowej produkcji wydawniczej,
  - c) wszystkich publikacji polskich lub Polski dotyczących wydanych za granicą,
  - d) publikacji obcych z zakresu nauk społecznych i humanistycznych ze szczególnym uwzględnieniem nauki o książce, niezbędnych dla rozwoju nauki i kultury polskiej - zwłaszcza wydawnictw informacyjnych.

§ 9.

Biblioteka wiczyście archiwizuje po jednym egzemplarzu polskich materiałów bibliotecznych oraz tych, które powstały za granicą, a dotyczą Polski.

§ 10.

Biblioteka opracowuje i wydaje bibliografię narodową bieżącą na podstawie urzędowej rejestracji bibliograficznej publikacji zwartych i ciągłych oraz innych typów dokumentów, narodową bibliografię retrospektywną, bibliografię poloników zagranicznych oraz prowadzi statystykę wydawnictw krajowych.

§ 11.

Biblioteka prowadzi działalność naukową, metodyczną, dokumentacyjną, unifikacyjną i usługową w dziedzinie bibliotekoznawstwa, bibliografii, informacji naukowej, czytelnictwa, edytorstwa i nauk pokrewnych, a także w zakresie konserwacji materiałów bibliotecznych.

W szczególności do zadań Biblioteki w tym zakresie należy:

- 1) prowadzenie indywidualnych i zespołowych prac naukowych;
- 2) opracowywanie naukowe zbiorów Biblioteki;
- 3) prowadzenie informacji naukowej zgodnie ze specjalizacją Biblioteki i we współpracy z innymi bibliotekami oraz instytucjami polskimi i zagranicznymi;
- 4) prowadzenie centralnych katalogów piśmiennictwa krajowego i zagranicznego, zgromadzonego w bibliotekach polskich;
- 5) prowadzenie prac unifikacyjnych i normalizacyjnych w zakresie specjalizacji Biblioteki;
- 6) upowszechnianie wyników badań naukowych oraz udzielanie pomocy, konsultacji i opinii w dziedzinach objętych tematyką badawczą Biblioteki;
- 7) wydawanie publikacji naukowych, metodycznych i dokumentacyjnych;
- 8) uczestniczenie w ogólnokrajowych pracach naukowych i dokumentacyjnych, w zakresie zainteresowań badawczych Biblioteki.

§ 12.

Biblioteka bierze udział w doskonaleniu merytorycznej działalności bibliotek krajowych oraz wspomaga biblioteki polskie za granicą.

§ 13.

Biblioteka prowadzi krajowe ośrodki międzynarodowych znormalizowanych numerów polskich wydawnictw zwartych i ciągłych oraz oznacza inne typy publikacji międzynarodowymi numerami wydawnictw.

§ 14.

Zbiory Biblioteki tworzą Narodowy Zasób Biblioteczny.

§ 15.

Biblioteka prowadzi obsługę Krajowej Rady Bibliotecznej i innych ciał doradczych.

§16.

Biblioteka prowadzi ewidencję bibliotek naukowych oraz bibliotek wchodzących w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej.

§17.

Biblioteka współpracuje z odpowiednimi bibliotekami i pokrewnymi instytucjami naukowymi i kulturalnymi w kraju i za granicą, szczególnie w zakresie:

- 1) udostępniania zbiorów;
- 2) wymiany wydawnictw;
- 3) wymiany informacji;
- 4) wymiany doświadczeń i osiągnięć;
- 5) krajowych i międzynarodowych programów bibliotecznych;
- 6) realizacji wspólnych programów wydawniczych i innych inicjatyw naukowych i kulturalnych.

§18.

Biblioteka kwalifikuje przeznaczone do wywozu za granicę materiały biblioteczne, które powstały przed dniem 1 stycznia 1949 r., zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

§19.

Biblioteka realizuje inne zadania zlecone przez Ministra, a w szczególności wynikające ze strategii i programów dotyczących wspierania rozwoju czytelnictwa, bibliotek i czasopism kulturalnych.

§ 20.

1. Biblioteka jest dostępna dla osób korzystających z niej w celu badań naukowych, działalności kulturalnej, pracy twórczej, zawodowej lub kształcenia się.
2. Biblioteka udostępnia swoje zbiory innym bibliotekom i instytucjom w kraju i za granicą.
3. Warunki i zasady korzystania ze zbiorów Biblioteki określa regulamin wydany przez dyrektora.

§ 21.

Dla wykonywania swych zadań Biblioteka zatrudnia pracowników działalności podstawowej -bibliotekarzy, bibliotekarzy dyplomowanych, pracowników naukowych oraz pracowników administracji, obsługi technicznej i innych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

III. DYREKTOR, KOLEGIUM, RADA NAUKOWA

§ 22.

Na czele Biblioteki stoi dyrektor, który kieruje jej działalnością, reprezentuje ją na zewnątrz i jest za nią odpowiedzialny.

§ 23.

Dyrektor zarządza Biblioteką przy pomocy zastępców

§ 24.

Zastępcy dyrektora kierują powierzonymi im sprawami i działalnością podporządkowanych im bezpośrednio komórek organizacyjnych Biblioteki oraz zastępują dyrektora. Podział ich kompetencji ustala dyrektor.

§ 25.

1. Dyrektora Biblioteki powołuje i odwołuje Minister.
2. Zastępców dyrektora powołuje i odwołuje Dyrektor Biblioteki Narodowej.

§ 26.

Dyrektor może powołać spośród pracowników Biblioteki zespoły problemowe do wykonywania określonych zadań, działające w ramach udzielonych im pełnomocnictw. Dyrektor może powołać spośród specjalistów spoza Biblioteki doradców naukowych, technicznych i organizacyjnych.

§ 27.

1. Zastępcy dyrektora, główny księgowy, kierownicy działów i instytutów oraz osoby powołane przez dyrektora tworzą Kolegium Biblioteki.
2. Kolegium Biblioteki jest organem opiniodawczym i doradczym dyrektora w zakresie spraw związanych z kierowaniem działalnością Biblioteki.
3. Zasady działania Kolegium Biblioteki określa regulamin zatwierdzony przez dyrektora.

§ 28.

1. Przy Bibliotece działa Rada Naukowa, której członków w liczbie 20, powołuje i odwołuje Minister na wniosek dyrektora, na 6-letnią kadencję.
2. Co najmniej 14 członków Rady powołuje się spośród samodzielnych pracowników nauki zatrudnionych w Bibliotece oraz z innych ośrodków naukowych i bibliotek, które specjalizują się w dziedzinach będących przedmiotem prac badawczych prowadzonych w Bibliotece.

§ 29.

Rada Naukowa, zwana dalej "Radą", jest organem opiniodawczym i doradczym dyrektora w zakresie działalności statutowej Biblioteki ze szczególnym uwzględnieniem działalności naukowej oraz spraw związanych z rozwojem kadry naukowo-badawczej.

§ 30.

Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) opiniowanie kierunków i programów badawczych, a także planów i sprawozdań z działalności naukowej Biblioteki, inspirowanie prac naukowych oraz ocena ich wyników;
- 2) opiniowanie spraw dotyczących działalności podstawowej Biblioteki;
- 3) rozpatrywanie i opiniowanie spraw związanych z rozwojem kadry naukowej Biblioteki.

§ 31.

Podstawową formą działania Rady są ogólne zebrania, które zwołuje się w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku.

§ 32.

Rada Naukowa działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

IV. ORGANIZACJA WEWNĘTRZNA BIBLIOTEKI

§ 33.

W skład Biblioteki wchodzi następujące działy i instytuty:

- 1) **Dział Gromadzenia i Opracowywania Zbiorów Nowszych** - gromadzi i uzupełnia zbiory nowsze, inwentaryzuje i kataloguje wydawnictwa zwarte i ciągłe, dokumenty życia społecznego oraz druki ulotne wydane po roku 1800, zapewnia ich właściwe przechowywanie, współuczestniczy w międzybibliotecznej wymianie wydawnictw, doskonali teoretyczne i praktyczne zasady swojej działalności;
- 2) **Dział Informacji i Udostępniania Zbiorów** - udostępnia zbiory nowsze (wydane po roku 1800) w czytelnich własnych oraz w formie wypożyczenia międzybibliotecznego krajowego i zagranicznego, gromadzi i udostępnia zbiory z zakresu bibliotekoznawstwa i dziedzin pokrewnych, obsługuje użytkowników Biblioteki w zakresie informacji bibliograficznych, bibliotecznych i faktograficznych, uczestniczy w koordynowaniu bibliotecznej działalności informacyjnej i

wypożyczenia międzybibliotecznego, a także kwalifikuje przeznaczone do wywozu za granicą materiały biblioteczne;

- 3) **Dział Zbiorów Specjalnych** - gromadzi i uzupełniania zbiory specjalne we współpracy z Działem Gromadzenia i Opracowywania Zbiorów Nowszych, a także opracowuje, przechowuje i udostępnia stare druki, rękopisy, zbiory ikonograficzne, kartograficzne, muzyczne, audiowizualne, prowadzi działalność bibliograficzną, dokumentacyjną i informacyjną w tym zakresie, prowadzi centralne katalogi zbiorów specjalnych w kraju, dokumentuje polskie księgozbiory historyczne, prowadzi badania nad książką polską za granicą, rozwija i inicjuje badania naukowe we właściwym sobie zakresie;
- 4) **Instytut Bibliograficzny** - opracowuje i publikuje bibliografie narodową bieżącą i retrospektywną, bibliografie poloników zagranicznych, bibliografię bibliografii i bibliografię nauki o książce, współdziała w ogólnopolskiej koordynacji prac bibliograficznych, oznacza polskie wydawnictwa międzynarodowymi numerami wydawnictw, prowadzi urzędową statystykę wydawnictw, normalizację bibliograficzną, poradnictwo, prace naukowe i dokumentacyjne w zakresie swej działalności;
- 5) **Instytut Książki i Czytelnictwa** - prowadzi badania w zakresie bibliotekoznawstwa, metodyki i techniki pracy bibliotekarskiej, czytelnictwa, księgarstwa, polityki wydawniczej, kształcenia bibliotekarzy, historii książki i bibliotek, upowszechnia wyniki badań, a także prowadzi poradnictwo w zakresie powyższej problematyki;
- 6) **Dział Ochrony i Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych** - zajmuje się ochroną i konserwacją zbiorów bibliotecznych, tworzy, opracowuje i przechowuje dokumenty zastępcze, wykonuje usługi reprograficzne, prowadzi prace badawcze w zakresie ochrony i konserwacji zbiorów, uczestniczy w ogólnopolskich programach ochrony zbiorów bibliotecznych;
- 7) **Dział Katalogów Centralnych i Dokumentów Elektronicznych** - prowadzi ogólnopolskie centralne katalogi zbiorów nowszych o zakresie uniwersalnym oraz gromadzi, opracowuje, przechowuje i udostępnia dokumenty elektroniczne;
- 8) **Dział - Wydawnictwo BN** - prowadzi działalność wydawniczą, poligraficzną i księgarską mającą przede wszystkim zapewnić publikowanie i rozpowszechnianie wydawnictw Biblioteki;
- 9) **Dział Przetwarzania Danych** - prowadzi obsługę komputerowych systemów bibliotecznych, a także innych stosowanych w Bibliotece, tworzy i rozwija

oprogramowanie własne związane z obsługą systemów bibliotecznych, sprawuje nadzór nad siecią i sprzętem komputerowym oraz prowadzi szkolenia w zakresie obsługi komputerów i oprogramowania;

10) **Dział Administracyjno-Gospodarczy** - zapewnia obsługę gospodarczą i administracyjną oraz sprawuje nadzór organizacyjny nad eksploatacją obiektów Biblioteki;

11) **Dział Inwestycji, Remontów i Eksploatacji Technicznej** - odpowiedzialny jest za organizację i kompleksowy nadzór techniczno-ekonomiczny nad realizacją i rozliczaniem inwestycji, remontów urządzeń technicznych i obiektów Biblioteki oraz eksploatację urządzeń technicznych w tych obiektach;

12) **Dział Wydawniczy Czasopism Patronackich** - organizuje i koordynuje proces edytorski, kolportaż i promocję czasopism kulturalnych wydawanych przez Bibliotekę. Sprawuje nad nimi nadzór merytoryczny i zapewnia obsługę administracyjną redakcji, które wchodzi w skład działu. Współpracuje z wydawcami czasopism, dla których Biblioteka jest współwydawcą. Redakcje mogą przyznać doroczne nagrody osobom fizycznym niezatrudnionym w Bibliotece, których twórczość związana jest merytorycznie z charakterem czasopisma. Nagrody przyznawane są w oparciu o regulamin zatwierdzony przez dyrektora Biblioteki.

§ 34.

1. Działy biblioteczne i instytuty dzielą się na zakłady, pracownie i inne komórki organizacyjne.
2. Szczegółową organizację wewnętrzną Biblioteki określa regulamin organizacyjny nadany przez dyrektora.

V. GOSPODARKA FINANSOWA

§ 35.

1. Biblioteka prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.
2. Biblioteka otrzymuje dotacje z budżetu na pokrycie kosztów działalności oraz inwestycji, korzysta z wpływów uzyskanych z działalności gospodarczej Biblioteki, a także może otrzymać środki od osób fizycznych i prawnych oraz z innych źródeł.

§ 36.

1. Do składania w imieniu Biblioteki oświadczeń w zakresie jej praw i obowiązków majątkowych konieczne jest współdziałanie dwóch upoważnionych osób.
2. Osobami upoważnionymi są: dyrektor Biblioteki, jego zastępcy, główny księgowy oraz upoważnieni pełnomocnicy.
3. Osoby upoważnione, o których mowa w ust. 2, działają w granicach swych pełnomocnictw udzielanych przez dyrektora.

§ 37.

Dyrektor Biblioteki zapewnia terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego, obligatoryjne jego zbadanie przez biegłego rewidenta i przedłożenie go do zatwierdzenia Ministrowi .

VI. PRZEPISY KOŃCOWE

§ 38.

Wszelkie zmiany niniejszego statutu mogą być dokonane w trybie określonym dla jego nadania przez Ministra.